

minden jogos igényének istápolása körül.

A mezei munkás nyugdíjbiztosítása intézményének behozatalával még tovább ment a kormány szociális politikája a munkások helyzetének javítása tekintetében.

A kormány különben ezen üdvös intézkedéseiben nem ismer nyugalmat.

A munkás-akciót szakadatlanul folytatja. Valóban „Nulla dies sine linea” elve áll Darányi Ignác mezőgazdasági politikájára. Minden nap történik valami nevezetes újítás a mezei munkásközösség érdekében. Biztosítva van ma már a mezei munkásnak nemcsak élete, testi épisége, öregsége stb., de még újabbban férjhez menő leánya részére is biztosíthat a héresgazda, az urasági kocsis és a mezei napszámos, a falusi zsellér-emberek tisztességes kiadásait, a nélkül, hogy ez megerőltetésbe vagy betevő falatjának a szájától elvonásába kerülne.

Most meg annak hírét vesszük, hogy Darányi Ignác földművelésügyi miniszter Békésvármegyében, hol pedig az agrárszociálizmus egyik főhadiszállása volt, 20.000 koronát engedélyezett munkásházak építésére. Ugyancsak Hódmezővásárhelyen, szintén a tevékeny Lukács György főispán kezdeményezésére, még az idén 50 munkásház készül el 30.000 korona költséggel. Ezeket a munkásházakat jó magaviseletű szegény munkások családjai kapják s azért 12 éven keresztül 50 koronát kell fizetniök, a tizenkét év le-

teltével aztán ez a ház az illető munkáscsalád tulajdonába megy át.

Ezzel a bölcs intézkedéssel megint két igen fontos társadalmi cél érnek el. Az első, hogy a munkások egészséges, szép lakáshoz jutnak s másodsorban kedvet kapnak az ingatlan vagyonszerzéshez, a házvételhez és ebből a célból a takarékosághoz szoknak. Mert általános tapasztalat, hogy a szociálizmus leküzdésének egyik igen hathatós szerepe éppen a takarékoság. A szociálizmus terjedését ugyanis mindenütt az élvezethajszolat, az iszákosság, pazarlás követi vagy megelőzi.

Az ilyen, mindenből kifosztott, éhező elrongyosodott munkás lesz aztán a szociálizmus legrajongóbb zászlóvivője.

Iparkodjunk megelégedetté tenni a munkásközösséget, vagy helyesebben formulázva a kérdést: segítsük a munkásközösséget, hogy megelégedetté tegye önmagát. Legyen a munkásnak tisztességes keresete, de legyen a munkás takarékos és gondos jövőjére és családjára való tekintettel.

Ennek a cél elérése végett támogatása az állami hatalom a munkást. Ezt célozzák Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek szociális politikai intézkedései. Ennek az utnak-módnak helyes irányát immár a legszebb eredmények igazolják.

Az agrár-szociálizmus fenyegető veszedelmét sikerült visszahívni. Most pedig legyünk rajta, hogy az agrár-szociálizmust örökre szám-

tom a köruton sudár termeted, most is azt tartom, — a mi a külsődet illeti, — különb vagy akárhánynak ünnepelt nagyságánál és méltóságánál s becsületére válsz a virágos Balatonpartnak, a mely termett. És ha nem ösmernélek, bizony én se mondanám soha, hogy a döbrösi vén harangozó volt az édes apád.

Szegény vén harangozó, elnéztem sokszor, milyen türelmesen robotolt odahaza egész nyáron át, míg te itt ugyancsak vig napokat éltél. Reggeltől délig künn dolgozott napszámban a mezőn, akkor, míg a többiek pihentek, beszaladt elhuzta a delet, estharangszóig megint turtta a rögöt. Ha biztatták, még bele is melegedett néha-néha: hogy: — mint is volt negyvennyolczban, meg Taliánországban, Pádova és Májland között, abban a bizonyos pomeránczfa erdőben... Csak akkor borult el, a mikor valaki rólad ejtett szót, Erzsi.

— Hallom, Gergő bácsi, nagy módban van az Erzsi ott fönn Pesten.

— Segitse az Isten még nagyobb; megérdemli a lelkem.

— Az ám, hanem a Gergye Pál pallér fia, a Gyuri, azt irta, hogy afféle...

— No, no... hm!... köhintett ilyenkor közbe az édesapád és még egy történet jutott eszébe a májlandi templomtorony aranygombjáról vagy miről... De azt még sem hitte ám el az ő

becsületes tiszta lelke, a mit a Gergye Gyuri irt róla.

Mikor az estvéli három verset is elhuzta, a mint dukált — Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek — hát akkor szépen hazaballagott, kiült a nagy körtefa-tuskóra, míg enyhék voltak az esték, rágyújtott s ott várta, rossz lány, a leveledet, a melyben — szinte látta — az lesz majd megírva: boosásson meg édes apám, nagyon beteg voltam, azért késett ily sokáig az írásom. A hogy az idő télre fordult, akkor meg már egy kis pénzt is várt, mert nagyon hideg volt a szobája és jött tett volna a hektikás mellének egy-egy darabka friss szalonna reggel, a sült krumpli mellé...

A minap azután megunt a vára-kozást.

— Tudom a szándékat Török Erzsi.

Ugy tervezed, hogy majd a mikor szépen kitavaszedik és virágba borul a kis döbrösi temető: ellátogatsz haza és koszorút teszel arra az elhagyott sírra talán szép márványemléket is emeltetsz fölibe, a milyen nincs az egész szegény döbrösi temetőben.

Ne tedd! A zöldülő határ tiszta fivalma haragosan bele talál kapni a selyemruhád fodrába és suhogását meghallja odalent a vén harangozó...

üzzük hazánk viruló tájékaírói. Az ilyen szép, tiszta munkásházakból különben, mint a minőkkel most Darányi Ignác akarja gazdagítani a munkásokat, bizonyára ki is fogják seprütni a szociálizmus alkalmatlankodó vándor-apostolait, kik ide semmi jót sem tudnak hozni, legfeljebb csak kárt, veszedelmet és lélekháborúságot.

POLITIKAI HIREK.

A kiegyezés. Budapesti politikai levelezőnk jelenti: Széll Kálmán miniszterelnök, a ki tegnapelőtt néhány órán át a Széchenyi-esküvő alkalmával Bécsben időzött, a délelőtt folyamán látogatást tett Körber dr. osztrák miniszterelnöknél, a kivel mintegy másfélórányi megbeszélést folytatott. E megbeszélés főtárgya a további tárgyalási program megállapítása volt. A kiegyezési tárgyalások serényen haladnak a kijelölt módszer szerint s az állategészségügyi kérdések megvitatása után a héten elintézik a különböző adó-kérdéseket is, a melyeket előreláthatólag kölcsönös rekompensációkkal kompromisszum útján rendeznek. Ezzel a két állam gazdasági kiegyezésének parlamenti tárgyalásra való előkészítése be lesz fejezve. Hátra lesz még azonban a legnehezebb feladat: az autonóm-tarifa tervezetnek megállapítása, a melynek megvitatását a szakelőadók ma délelőtt kezdték meg. A két kormányelnök tegnap, értesülésünk szerint abban is megállapodott, hogy együttesen tegyenek a Felsőháznak Ischlben jelentést a kiegyezési helyzetről és a tarifális előmunkálatokról. Annál a junktimnál fogva, a mely a kiegyezés és a tarifa közt fennáll az összes tárgyalások sikeréről nem lehet addig beszélni, a míg a tarifa tervezet körül való jelentős eltérések kiegyenlítésével a kérdések egész komplexumának rendezése biztosítottnak nem vehető.

Apponyi és a Kossuth-párt. A Kossuth-párt — mint politikai levelezőnk jelenti — augusztus hó első napjainak egyikén küldöttségileg fogja felkérni Apponyi Albert grófot, hogy a képviselőházat a szeptember 19-iki Kossuth-ünnepségre vezesse. A ház elnöke, a ki tegnap néhány napra eberhardi birtokáról Budapestre érkezett, a függetlenségi párt e tervéről hivatalosan egyáltalán nem bír tudomással. Itt említi meg, hogy a Kossuth-párt Halmos János polgármester fogja felkérni, hogy ugyancsak szeptember 19-én a Kossuth-mauzóleum alapkövetelénél az ünnepi beszédet elmondja.

Az új ev. ref. püspökség ügye.

A békés-bánati egyházmegye felosztása.

Lapvélemények.

Debreczen, július 24.

A „Szabadság” hasábjain nemrég hosszabb cikkben számoltunk be arról a lehetetlen tervről, mely egy új református püspökség föllállítását célozza. Megirtuk azt is, hogy meseszerűnek látszik a kombináció is, a különös hír mégis mind nagyobb körben terjed.

A vidék két előkelő napilapja teg-

nap foglalkozik a kérdéssel és véleményüket, mint Debreczent közlelő érdeklőt — a következőkben reprodukáljuk:

A „Szegei Napló” írja: Mint már jelentve volt, a békésbányai református egyházmegye intéző körei komolyan foglalkoznak az új püspökség tervével. A hívek is örömmel és lelkesedéssel fogadják ezt a hírt. A református egyházban, a hol a világiaknak is vezető szerep jut az egyház vezetésében, mindenesetre fontos dolog egy új egyházkerület megalakítása, hozzá még az ország ama részében, ahol a református vallásúak száma az átlagos népiességi arányhoz képest legnagyobb. Nagy érdeklődéssel várják tehát Temesvárott tartandó egyházmegyei gyűlést, amelyen a békésbányai egyházmegye megosztára és az új püspökség fölállítására vonatkozó javaslatot megte-
szik.

E tekintetben már teljesen kialakult a tervezet és az előterjesztés, amelyet az egyházmegyei gyűlés mindenesetre elfogad. Kérdés azonban, hogy a tiszántúli ev. ref. egyházkerület egyetemes közgyűlése bele fog-e egyezni a debreczeni püspökség és a kerület kettéosztásába.

Előreláthatólag e miatt nagyobb viták lesznek, ha csak előzetes megegyezés nem jön létre. Ezt pedig alig hisszük. A debreczeni püspökség érdekei megkivánják, hogy ne engedje ki a kezei közül épen a legvagyonosabb és a hívők számára legnagyobb egyházmegyéjét. Azonkívül még anyagi oldalai is vannak a dolognak. Egyrészt a debreczeni püspök jövedelme kisebbedne, másrészt pedig az új egyházmegye szervezése, a püspök és az esperesek fizetése szintén jelentékeny összeget kíván meg. A református egyház pedig ma nincs abban a helyzetben, hogy ezekkel a kiadásokkal könnyedén végezhetne.

Hiszen így is tudjuk az egyes délvilági egyházak szegénységét. Gondoljunk csak a bánáti egyházkerületben levő egyházakra, amelyeknek az érdekei kívánják meg épen legjobban az 1848. évi XX. t. cikk végrehajtását. Nagyon könnyedén és minden nehézség nélkül tehát nem hajtható végre az egyházmegye terve, a mely különben igaz és szép dolog.

A békésbányai egyházmegye mindenesetre megkivánhatja a püspökséggé való átalakulást és ezt kívánják is, még pedig Hódmezővásárhely székhelylyel, mint a mely város református polgárainak száma, vagyona és vallásossága folytán hivatva van arra, hogy püspöki székhely legyen.

Különben a kidolgozott tervet a következőkben ismertetjük:

A békésbányai egyházmegyéjét két új egyházmegyére osztják föl. A csongrádbánáti az egyik, amely Csongrád-, Csanád-, Torontál-, Temes- és Krassó-Szörény megyékből áll, a békési a másik, a melyhez csak Békésmegye tartoznék. Így mindkét egyházmegyében száz-százezer lenne a hívők száma. A javaslatnak ezen részét a temesvári gyűlés kétségkívül elfogadja, a mi természetesen dolog is, mivel semminemű érdeket nem sért, sőt még új egyházi és világi állásokat terem.

A terv további része azonban a fent kifejtett okokból számos akadályba ütközik. E szerint ugyanis a tiszántúli egyházkerületből a békési, nagyszalontai és heves-nagykunsági egyházmegyék a most alakítandó két egyházmegyével együtt kiszakíthatnának és belőlük új egyházkerület és új püspökség alakíthatnák. A

debreczeni egyházkerületnek is csak az alsó szabolesi, hajdusági, érmelléki, beregi, felső-szabolesi, mármaros-ugocsai, nagybányai, nagykarolyi és szatmári egyházmegyék maradnának meg mintegy félmillió hívővel, mivel az új egyházkerület hívőinek száma is mintegy félmillió lenne.

Kétséges azonban, a mint már mondtuk, hogy az egyházkerület többi egyházmegyéi a debreczeni gyűlésen nem fognak-e tiltakozni a kettéosztás ellen. Ha azonban a terv ott keresztülmegy, az egyetemes konvent bizonyára megerősíti. Ez esetben Hódmezővásárhelyen református püspökséget állítanak föl, bárha hallatszanak hangok Szeged mellett is.

* * *

Egyik másik hírforrás szerint: régi panasza már a tiszántúli ev. ref. papságnak, hogy a kerület beosztása nem megfelelő rossz. A kerület tizenhárom egyházmegyéből áll és ezek közt a békésbányai ev. ref. egyház épen fele a tiszántúli egyházkerületnek. Az egyházak maguk követelték és sürgették már a kerület új beosztását.

Ez most meg is fog történni. Az első lépés erre a békésbányai ev. ref. egyházmegyének három új egyházmegyévé leendő kikerítése. Ez még az őszszel megtörténik. A temesvári őszi ev. ref. egyházmegyei gyűlésnek egyik legérdekesebb tárgya ez lesz. Az egyházmegyék szervezése a következőképp történik: Az egyházmegye akként kerítették ki, hogy Békésvármegyével megalakíttatnék a békési egyházmegye. Csongrád és Csanád megyékkel a csanád és csongrádi egyházmegye és Torontál-, Temes- és Krassó-Szörénymegyékből, mint amelyek igen kevés hívőkkel bírnak, szerveznék a bánáti ref. egyházmegyéjét.

A három új egyházmegyében a ref. hívők száma 200 ezer, a mely így osztlaná el: a békési ev. ref. egyházmegyében 100 ezer, a csanád-csongrádi ev. ref. egyházmegyében 19 ezer lenne az ev. ref. hívők száma. Szó esett a tervezésnél arról is hogy esetleg csak két egyházmegyéjét szerveznének.

Ez esetben az egyik egyházmegye a békési, a másik a csongrádbánáti egyházmegye lenne. Ez esetben a ref. hívők arányosan megoszolnának a két egyházban, míg ha ma három egyházmegyéjét állítanának föl, úgy a százezer ref. hívővel bíró békési egyházmegye mellett nagyon szegény egyház lenne a 19 ezer ev. református lelket számláló bánáti egyház.

Ezt a javaslatot az egyházmegyei új esperes a temesvári nagygyűlés elé terjeszti. Ott tárgyalják és határoznak a felosztás tekintetében. Az egyházmegye a gyűlés határozatát a tiszántúli ev. ref. kerületi gyűlés elé terjeszti elfogadás végett, a mely azt, mint nekünk jelentik — változatlanul meg is erősíti.

Ugyancsak a temesvári gyűlésen teszik meg az első lépést a tiszántúli kerület kettéválasztására.

A békésbányai egyházmegye a temesvári egyházmegyei gyűlésen tárgyalni fogja az új egyházkerület létesítésének ügyét is *átiratban fogja felhívni a tiszántúli egyházkerület egyházmegyéit arra, hogy az új egyházkerület szervezése tárgyában nyilatkozzanak és irjanak a debreczeni kerületi gyűlés elé is az új kerület létesítése iránt.*

A tiszántúli egyházkerület kettészakításának és így az új kerület létesítésének ügyét a Debreczenben tartandó egyházkerületi gyűlés fogja tárgyalni. Ha ott kimondják az új kerület szervezését.

úgy az egyházkerület határozata az évenként tartandó konvent elé terjesztetik jóváhagyás végett. A konvent rendszeresen meg is szokta erősíteni az egyház kerületek határozatait, a mi, ha megtörténik, az új ev. ref. püspökséget, mint hire van Szegey székhelylyel.

A konvent ugyanakkor el is fogja rendelni az új ev. ref. egyházkerületben a kivek között az új püspök megválasztása iránt a szavazást.

* * *

Minden kommentár nélkül közöljük laptársunk véleményét, mindössze azt kívánjuk megjegyezni, hogy az egyházi közjog szerint ilyen nagyfontosságú ügyben az egyházkerület döntésén kívül konventi és zsinati jóváhagyás is szükséges. Így állván a helyzet, az új református püspökség ügye még — ha mint a jövő zenéjét emlegetnők is — midőszse korai és fölötte éretlen, kiforratlan terv.

Új foglalkozási ág.

A szobaügynökné.

S a j á t t u d ó s i t ó n k t ó l.

Budapest, július 24.

A nyári nagy melegben szinte jól esik, ha a már nagyon lejárt és hitelét veszített fumei czápakon kívül valami újat is sikerül fölfedeznünk. E tekintetben ma igazán kitűnő napunk van, mert budapesti tudósítónk értesítése alapján a fővárosnak egy új specziesét mutatjuk be, a mely megérdemli, hogy széles körben ismertté legyen. Tegnap ebédután történt, hogy egy vidámságairól nevezetes kollegánk azzal állított be egyik újságírói egyesületbe, hogy: ki tudja, mi az a szobaügynökné? Persze senki sem tudta, mire ő elmondta a következőket:

— Fiuk, én már meglehetősen érett korom dacára még mindig agglégény vagyok ugyan, de azért roppant vágyom a családi élet után. Miután a fizetésem, mint tehetséges újságíróé, van olyan, hogy abból asszonyt és gyermeket eltartathatnék, már sokszor voltam azon a ponton, hogy megházasodjam. Mint történt, hogy történt, nem tudnám elmondani, de a házasságból sohasem lett semmi. Olyan lakást kerestem tehát, a hol családi életben is részem lehetne. Tanulmányoztam apró hirdetéseket, minden kapun megnéztem a czédulákat, végre egy ismerősöm útján megtudtam, hogy a K.-uteza 21-ik számú háznak 3-ik emeletén egy igen csinos szoba van kiadó és hogy a sznbaur előtt a család lakása is nyitva áll. A közelebbi feltételeket a ház urnójénél tudhatom meg. Másnap délelőtt 11 órakor odasietek és arra a kérdésemre, hogy ki adja ki a szobát, a cseléd azt felelte:

— „A nagyságos asszony”.

A következő perczben már ott álltam előtte. Onagysága roppant kedves módon fogadott, finom modora igen megtetszett nekem. nemsokára már ott ültem vele szemben és színházról, mulatságról és Isten tudja, miről beszélgettünk. Végül arra kért a hölgy, — hogy nézzem meg a szobát is. En annyira el voltam ragadtatva, hogy be sem léptem a kibérlendő szobába, hanem azonnal lefizettem az egész hónapra járó lakbért. Abban a kellemes tudatban, hogy ezen-tul naponta együtt lehetek azzal a kellemes, szép asszonnyal, nem gondoltam

semmi egyébre, főképp miután azt is elmondta nekem, hogy sok csapás érte, hogy sok keserű csalódása volt.

Másnap beköltöztem

Midőn körül néztem a szobámban, láttam, hogy a falak és a butorok egyáltalán kapottak és hogy nem éri meg a meglehetősen nagy bért. De nem törődtem ezzel, mert nálam a földolag a családi élet volt. Hölgyemet azonban az első napon nem láttam illendő dolognak, — hogy utána tudakozódjam. Másnap egyéb gyanús jelenségeket is észleltem, azért hát megkértem a cselédet, hogy hívja be a háziasszonyt.

Mintha villám csapott volna belém, úgy megálltam, midőn egy tisztas matróna lépett be szobámba és háziasszonyomként mutatta be magát.

— Bocsánat, asszonyosság, jegyeztem meg . . . háziasszonyom más volt . . .

— Tudom, felelt a matróna, az a szobaügynökné volt, a háziasszony én vagyok.

Ez a tényállás. Én még az nap ki-költöztem, mert a különféle apró állat-kák az ott lakást úgy is lehetetlenné tették volna, de örvendek, hogy a székesfővárosnak egy új kereseti ágával, a szobaügynöknével is megismerkedhettem.

Közgyűlés előtt.

A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 24.

Debreczen város törvényhatóságának jog- és pénzügyi-bizottsága Vecsey Imre tb. főjegyző, tanácsnok elnökle alatt tegnap délután négy óraker ülésezett a városházán.

A rövid ülésen apróbb ügyek nyertek elintézését, míg a fontosabb tárgyak levétettek a napirendről.

Tudósításunk a bizottsági ülés lefolyásáról a következő:

Vecsey Imre tb. főjegyző, tanácsnok elfoglalván az elnöki széket, meleg szavakkal üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat. Kovács Kálmán, bizottsági jegyző terjesztette elő ezután Szarka István volt városi végrehajtó kérvényét: kegydíj megszavazása iránt. A jog- és pénzügyi-bizottság a kérelem megadását fogja javasolni a közgyűlésnek.

A nemzetközi diákkongresszus debreczeni kirándulásának céljaira a diákszövetség 2000 korona segélyt kér Debreczen várostól. A bizottság méltányolja a „Corda Fratres” kérését, mindazonáltal csak 100 koronát hoz javaslatba a közgyűlésnek.

Harmadik tárgya a napirendnek, a „Kereskedők Társulatának” kérvénye volt, melyben a szeptember hó folyamán megnyitandó polgári iskola segélyezését kérelmezi. A társulat 8000 korona évi segélyt kér a várostól.

A jog- és pénzügyi-bizottság behatóan foglalkozott a kérvénnyel s úgy határozott, hogy végleges döntés, illetve javaslattétel előtt bekéri a társulattól az új iskola szervezeti szabályzatát — tanulmányozás végett.

Ezzel ki is merült a napirend s az

ev. ref. elemi iskoláztatás rendezésének kérdése több fontos ügydarabbal együtt, egy legközelebb összehívandó bizottsági ülésre halasztattak.

UJDONSÁGOK.

A szabadságszobor leleplezése.

Előkészületek az ünnepélyhez.

Egy monumentális emlékekkel lesz gazdagabb Debreczen város a mindinkább közeledő augusztus 2-án. Mint már többször említettük, e napon leleplezik le fényes ünnepség keretében a Tóth András mesteri keze által készített inpozáns szabadságszobrot.

Országszerte élénk érdeklődés mutatkozik e szoborleleplezés iránt s bizonyára számosan eljönnek messze idegenből is a leleplezési ünnepélyre, hogy lássák Debreczen szabadságszerető népe nagy lelkesülését s velünk együtt ünnepeleljék a dicső tettek emléknapiját.

Debreczenben lázas készülődést fejt ki a szoborbizottság, hogy az ünnepély méltó legyen a szoborba öntött hazafias eszméhez. Egyletek, társulatok, az ifjúság és magánosok készülnek lerakni hódolatuk koszoruját a szent emlékek szobrára talapzatára.

A szabadságszobor leleplezési ünnepélyre szétküldött meghívók folytán már számos értesítés érkezett a rendező bizottsághoz. A beérkezők sorra dje szerint közöljük a következőket.

1. Debreczen sz. kir. város közönsége képviselőiben a bizottsági és itthon levő összes tanácsstagok Simonffy Imre kir. tan. polgármester vezetése alatt vesznek részt, s a szobor talapzatára a város közönsége nevében ugyanez a polgármester helyez koszorút. 2. Az 1848/49 évi honvéd-egylet nevében a választmány és a 13 egyenruhás öreg honvéd zászlója alatt vonul ki, a koszorút Dr. Hegedős Pál elnök helyezi el. 3. H.-Böszörmény rend. tan. város Somossy Béla polgármester vezetése alatt, 3 tagú küldöttséggel. 4. A depr. függetlenségi kör B. Nagy János elnök vezetése és zászlója alatt vonul ki, koszoruját Dr. Kocsár Gábor főtitkár helyezi a szoborra. 5. Az ev. ref. főiskola ifjúsága zászló alatt vonul ki, ünnepi szónoka Görömbey Péter senior koszorú elhelyezője pedig Püszessy Géza III. é. hittanhang. leendő. 6. A róm. kath. gimnásiumot Várady Károly igazgató képviseli s ő helyez koszorút is. 7. A gör. kath. magyar egyház nevében koszorút helyez Papp János lelkész. 8. A depr. izr. hitközség elnöke vezetése alatt küldöttségileg jelenik meg. 9. H.-Vámospercs község főbírája vezetése mellett 5 tagú küldöttséggel jelenik meg. 10. Rákosi Viktor orsz. gy. képvis. a h. nánási választókerület nevében koszorút helyez. 11. Lov. Kerpely Kálmán kir. gazd. tanintézet igazgató vezetése mellett a tanári testület és ifjúság megjelenik és külön-külön koszorút helyeznek. 12. István gőzmalom társulat Mayer Emil vezérigazg. és a munkások egylete Baolica Pál elnök vezetése mellett vesznek részt és külön-külön koszorút helyeznek. 13. Az Iparos-kör testületileg vesz részt és koszorút helyez. 14. A vendéglősök társulata Hauer Bertalan vezetése mellett testületileg vesz részt és koszorút helyez. 15. Dankó Mihály saját nevében koszorút helyez. 16. A pinézregylet betegsegélyző pénztára 24 taggal vesz részt. 17. Képesített ácsiparosok Bisuthka Gá-

bor vezetése mellett koszorút helyeznek. 18. A pintér ipartársulat Asztalos József eln. vezetése mellett koszorút helyez. 19. Az önálló munkás betegsegélyző pénztár 24 taggal vonul ki. 20. Iparos ifjak önképző egylete Dávidházy Kálmán alelnök vezetése mellett dalkörével együtt kivonul, közreműködik és koszorút helyez. 21. A Petőfi dalkör Barez Barna alelnök vezetése mellett zászlója alatt vonul ki, közreműködik és koszorút helyez. 22. M. kir. dohánygyár Péter József h. igazgató vezetése mellett 3 tagú küldöttséggel vesz részt. 23. Az önkéntes tűzoltó testület Szikszay Gyula eln. és Publik Ernő h. főparancsnok vezetése mellett kivonul. 24. A Szt. László dal-egylet Nagy Sándor elnök, Dr. Derékassy István alelnök és 3 választmányi tag által képviselteti magát, a dalkör közreműködik és koszorút helyez a szobor talapzatára.

Az orakulum

Csirke-ügy a rendőrségen.

A rendőrség bünygyi osztályáná történt az alábbi mulatságos eset:

Csapos Vincze homokkerti lakosnak három héttel ezelőtt ellopták két csirkéjét. Csapos följelentette az esetet a rendőrségen és heteken keresztül várta a csirkék előkerülését. A rendőrség értesítése egyre később, mi nagyon elkésérette a csirkék tulajdonosát. Bosszus fővel állított be tegnap a hivatalba.

— Mi van az ügyemmel? — kérde az egyik rendőrbiztostól.

— Miféle ügygyel?

— Hát még azt sem tudja? Miért van akkor törvény, ha a szegény ember ügyével nem törődnek. De ezt már nem hagyom annyiba! A királyig megyek ha kell.

— Ne beszéljen annyit — szólt rá a biztos — hanem mondja meg a nevét. Honnét tudjam én, hogy mi a maga ügye. Nem vagyok én orakulum.

— Hát azért fizetem én az adót hogy semmibe se vegyének, hogy elfeledkezzenek az ügyemről. Még hogy óra, vagy másoda kukum! Mi van a csirkémel? Ha elő nem kerítik, kiverem a végrehajtójukat az udvaromról. Nem fizetek több adót. Majd megmutatom én, hogy . . .

— A nevét! A nevét! — kiáltott rá a türelmét vesztett biztos.

— Csapos Vinczenek hívnak.

— Na hát ide hallgasson! Csirke nincs, csapos nincs, tolvaj nincs, hanem itt van két korona. Vegyen belőle két csirkét, de most pusztuljon innen!

— De nem oda Buda. Süsse meg az ur a pénzt. Én a csirkémet követelem, az én szépséges csirkémet!

A derék biztost a guta környékezte dühében, de hirtelen gondolt egyet.

— Hja most jutott eszembe — mondá a vasfejű parasztnak — hogy is hívják magát, igen Csapos Vincze. Hát a tolvaj megvan, már a börtönbe is ül, csak egy a bökkenő a dologban: a gazember megette mind a két csirkét.

Csapos erre itt regisztrálhatlan ká-

ronkodásba tört ki, valósággal toporzé-
kolt dühében s pokolra kívánta a csir-
ketolvajt összes ivadékaival együtt, végre
megszólt:

Hát akkor kérem ide a két koronát.

A biztos, csak hogy szabaduljon a
hellemetlen panaszostól, zsebébe nyult s
kifizette neki a pénzt.

A krasznahorkai Rákóczi-ereklyék.

A fejedelem üvegszekrénye.

Mint fővárosi tudósítónk értesül, a
kassai Rákóczi-kiállítás rendező-bizott-
sága azzal a kérelemmel fordult *Andrássy*
Dénes grófhhoz, Krasznahorka örökös
urához, hogy engedné át a krasznahor-
kai várban őrzött nagy csomó Rákóczi
és Thököly korabeli relikviákat a kiállítás
tartamára. Az ilyen ősi, történelmi emlékek
látása csak fölemelő és lelket terméke-
nyítő hatással lehet a késő utód kegyele-
tes nemében és nem férhet hozzá két-
ség, hogy a nemes gróf már ez okon is
eleget fog tenni e kérelemnek.

Ez ereklyék közül kétségtelenül
legérdekesebb lesz az a Jókaitól már
1888-ban megcsodált Rákóczi-féle *üvegszekrény*,
a melyet a fejedelem a krasznahorkai
várban való tartózkodása alkalmával
használt.

A pompás és óriási méretű szek-
rény, a melyben most a gróf *Andrássy*-
család csecsebeeséit őrzik erősen lefűg-
gönyözve, kívülről is nagyszerű benyo-
mást tesz a szemlélőre. Jávorfából fara-
gott gyönyörű korinthusi oszlopon nyug-
szik maga a szekrény; a homlokzatán
levő ornamentikai ékítmények az akkori
idők (1706-ban készült a szekrény a rajta
levő évszám szerint) fejlett műiparát di-
csérik.

Ebben a szekrényben őrizték a mult
század elején Rákóczi citromfából fara-
gott sétatobotját s egy dohányzacskót, a
melyet *Serédy Zsófia* grófnő, az akkori
várnak: gróf *Andrássy István* kurucz-
generálisnak a felesége himzett. Ez utóbbi
ereklyék azonban — úgy tudjuk — most
gróf *Andrássy Géza* pórnői kastélyában
őriztetnek, a hol csodálatosan épen ma-
radtak a tavalyi nagy tűzveszélyben.

Nagyon érdekes az a kép, a mely a
krasznahorkai várból szintén fölkerül a
kassai kiállításra. A nagy várromra *Dobi*
András, Rákóczi fölkelő seregének lovas
dobosa van festve. Alatta egy pej paripa
tánczol. A híres kurucz dobos teljes
harczi díszben van. Prémies kucsma a
fején, prémies mentéje, vörös nadrágja
és sárga csizmája van, arca pedig valósággal
tipusa az akkori idők magyar
katonájának. A kép oldalára ez van
írva latinul és magyarul fölváltva:

„Haec Persona senectute formosa,
vulgo Dobos András olum famosus
Pympanéta Principes Francisci Rákóczi
et Comitibus Beresényi, illo tempora
ipsius Pympané ota resonabant.“

Magyarul alatta:

Jó urunkra föltámadtunk,
Semmit nyertünk, sokat vesztettünk,
Országunkból kibujdostunk,
Magyar bortul elmaradtunk.

Utána újra latinul: „His fonitis et
suis Bonieinis Desertis Ecadem praclan-
datu Persona aetis varit sub protectione
Andrássyána, servit Amis 40 in Arce
Krasznahorka, modo vero in clangsze
Pympanorum taliter edit Echit somme.“
Ez alatt újra magyarul:

Uj királynénk, jó Asszonyunk
Legyen nekünk Protectorunk,
Hűségében megmaradunk.
Vivat, vivat, ugy doboljunk.

(Picta in Arce Krasznahorka Anno 1747.)

A felső-magyarországi metropolis
Rákóczi-kiállításon bizonyára sokan fog-
ják elmélázva nézni ez érdekes relikviá-
kat, a híres kurucz idők fönnmaradt
emlékeit.

* **Kiss Áron látogatása.** A *debreczeni*
ev. ref. egyház agg püspöke, *Kiss Áron*,
a napokban meglátogatta a gönczi egy-
házat. Hivatalos fogadtatás az egyházfő
kivánságára nem volt, csupán a presby-
terium tisztelgett testületileg nála. Utána
résztvett az istentiszteleten. A főpásztor
Füzy János ottani lelkes vendége volt,
akinek megígérte, hogy *Kun Bertalan*
tiszáninneri püppökkel, amennyibe *Ké-
kedre* érkezik, együtt fogja ismét meg-
látogatni a *gönczi* egyházat.

* **Jubiláló huszárezred.** Az *Aradon*
állomásozó *Hadik*-huszárezred a napok-
ban ünnepli kétszázéves alapításának ju-
bileumát. Ez alkalmából egyik fővárosi
szépirodalmi lap érdekes képeket mutat
be az ezred multjából. Az egyik kép, a
mely egy közhuszárt ábrázol, 1702-ben
készült, abban az évben, mikor az ezred
megalapított. A többi képek között ott
látjuk két ezredtulajdonos arcképét is:
a gróf *Hadik András* tábornagyét, ki
1790-ben halt meg és *Ferdinánd* osztrák
estei főherceget, ki 1850-ben hunyt el.
A jelenből is bemutat a lap két ezred
parancsnokot. Egyikük a mi általános
tisztelgetnek örvendő lovasdandárparancs-
nokunk, *Kaffka Ignác* tábornok, ki
1895—1900-ig volt ezredparancsnoka az
aradi *Hadik*-huszároknak. Mikor megvált
az ezredtől, életnagyságu képét ajándé-
kozta emlékül. A kép az akkori ezredest
ezrede élén vágató lovon ábrázolja. A
ma is daliás tábornok merész tekintetét
előre szegezve ül lován. A képet *Koch*
Lajos festette s a budapesti lap annak
másolatát közli.

* **Tankötelesek összeírása.** *Debre-*
ezen város tanácsa tegnap délelőtt tar-
tott ülésében foglalkozott a közigazga-
tási bizottság azon felhívásával, hogy a
tankötelesek összeírására tegye meg a
szükségelt intézkedést. A tanács ez ül-
éséből kifolyólag meg is tette az intézke-
dést a városban és területén levő óvó-
és tanköteles gyermekek összeírására.

* **Egy kereskedő öngyilkossága.** *Bod-*
dor Ignác, a *Bodor* és *Falusi* buda-
pesti nagykereskedő cég társtulajdonosa
reggel nyolcz órakor üzleti helyiségében
agyonlőtte magát. *Bodor* tegnap reggel
hat órakor jött üzletébe, a hol 8 óráig a
rendes teendőit végozte. Ekkor az üzlet-
nek egyik mellékhelyiségébe ment, a
honnan társa, *Falusi Simon* csakhamar
tompa zuhanást hallott. Rosszat sejtve,
megrögzte, mi történt és a földön elter-
rülve találta *Bodort*, a ki kezében füst-
töltő revolvert szorongatott. Homlokából
erősen patakzott a vér. A mentők már
csak a halált konstátálhatták. *Bodornak*
neje, *Modern Olga*, a ki leánya az *Er-*
zsébet-téri Modern és *Breitner*-cég tu-
lajdonosának, jelenleg *Selmeczbányán*
nyaral fivérével, *Gerő Gyulánál*, a ki ott
bányamérnök. Az öngyilkos hozzátarto-
zó azt mondják, hogy *Bodor* nagyfoku
idegességben szenvedett és valószínű, —
hogy ez a baja kergette a halálba. Le-

velet az öngyilkos nem hagyott hátra.
Bodornak nem ez az első öngyilkossági
kísérlete. — Tizennégy évvel ezelőtt is
mellbe lőtte magát, de ekkor felépült se-
béből.

* **Megszökött asszonyka.** Fájdalmas,
gyászos jelentést kapott tegnap *W. K.*
Hajdumegye egyik előkelő uraságának,
Debreczenben is jól ismert tisztviselője.
A jelentést ujdonsült felesége küldte, a
kit csak nemrég vezetett oltárhoz *Ung-*
váron s a ki egy képes lapon a követ-
kezőket tudatta a férjjele egyik külföldi
fürdő bélyegzőjével: „Kedves . . . *Bo-*
esáss meg, de az élet együtt veled, lehe-
tetlen. Ne keress! Elj boldogul! —
Ilonád.“ — Eddig szól a jelentés, mely-
nek szomorú háttere az, hogy az ass-
zonyka egy fess, szőke amerikai gyá-
rossal — kivel fürdön ismerkedett meg,
megszökött.

* **Debreczeni tűzoltók Egerben.** —
Gyöngyöletük lesz a *debreczeni* és más-
városokból való minden rangu és rendű
tűzo tóknak *Egerben* a jövő hó 14-től
18-áig. Az országos tűzoltó szövetség
ugyanis országos kongresszust hívott
össze a fenti napokra *Egerbe*. Ez időre
összegyül a történelmileg is nevezetes
egri hős asszonyok városába 2000 tűz-
oltó tiszt. Miután a legtöbb tűzoltó egy-
üttal a legnagyobb borszakértő is, *Eger*
város közönsége gondolt merészet és na-
gyot. Elhatározta ugyanis, hogy a tűz-
oltó kongresszus tartamára *borkiállítást*
is rendez. Népszerűbb kiállítást vérbeli
tűzoltók előtt *képzeln* sem lehet a *bor-*
kiállításnál. Ennek kedvéért még azok
is megjelennek a kongresszuson, a kiket
a bajtársak idáig mint bornemisszákat
és kongresszus kerülőket ismertek. *Eger-*
ben nagyarányu készülődés mutatkozik a
tűzoltó kongresszusra. „*Eger*“ czim alatt
az ottani tűzoltó és mentő egyesület, vala-
mint a *borkiállítás* hivatalos lapot is ad
ki. Ennek 7-ik számából tájékozódunk az
előkészületekről.

* **A siketnémák javára.** A bankpalo-
tában lakó családok gyermekei a mult
héten műkedvelőelődást rendeztek *Ba-*
logh *Jakabné* urnő házánál. A tiszta jö-
vedelmet, mely nyolcz korona volt, teg-
nap küldték be a kis műkedvelők *Oláh*
Károly tanácsnokhoz, mint a siketnéma-
iskola felállításának intézőjéhez a siket-
néma-iskola javára. A kis műkedvelők pél-
dáját a nagy műkedvelők is követhetnék.

* **Egy fiatal leány balesete.** Tegnap
este 10 órakor majdnem végzetessé vált
baleset áldozata lett egy szép, szőke
leány. Keresztneven *Mariskának* ismerik
a *Riesz* czukrászda vendégei a szőke
babát, ki tegnap az üzletből hazatérve,
keztüjét tisztogatta *Arany János*-utcai
lakásán — benzinnel. A gyertya vala-
hogy közel ért a benzines üveghez, a
folyadék fölrobbant s a leányka ruhája
lángra lobbant. Lélekjelenlétét megtartva,
kiugrott az ablakon a szép *Mariska* s a
sikoltását meghallott háziak hamarosan
mentették a biztos veszedelemből.
Igy mindössze könnyebb égési sebeket
szenvedett. Az első segélyt *Czakó Zsig-*
mond és *Hütter Károly* dr. orvosok nyuj-
tották a baleset áldozatának.

* **A honvédgyalozezred gyakorlatai.**
A *debreczeni* 3-ik honvédgyalozezred
tegnap *H.-Hadházról* visszaérkezett *Deb-*
reczenbe s innen ma a *Salamon*-csárdá-
hoz megy, hol az 1. és 2-ik ezreddel

együttesen tart gyakorlatot. Onnan *Monostorpályiba* mennek, honnan a megtartott gyakorlat után mindenik ezred állomáshelyére vonul. A 3-ik gyalogezred e hó 30-án tér vissza s augusztus 25-ig városunkban marad. Ezután *Tenkerc* vonulnak hadosztálygyakorlatra.

* **A bodegák versenye.** A magyar vendéglősök országos szövetsége a kereskedelmi miniszterhez beadványt intézett, melyben panaszkodik a bodegák versenye ellen, valamint a miatt is, — hogy ezekre az ipartörvény nem vonatkoztván, mindenféle kedvezményben részesülnek. A miniszter *Debreczen* városához tegnap érkezett leiratában jelenti, hogy az ipartörvény kifejezetten tényleg nem szól a bodegákról; ennek oka azonban nem az, mintha azok nem tartoznának az említett törvény alá, hanem egyrészt az, hogy a törvény alkotásakor ilyen bodegák hazánkban még alig voltak, másrészt az, hogy a bodegások üzlete külön iparágat nem képez, hanem a szerint, a milyen ipart (kávéházi, kávémérési, vendéglői ipart) üznek helyiségekben, ezek körében tartoznak is. — Ennélfogva az ipartörvény értelmében a bodegások is tartoznak engedélyt és a szerint, hogy élelmiszereket keresetszerűleg, de nem vendéglőszerűleg felszolgálnak, iparigazolványt is váltani; egyebekben pedig az ipartörvény rendelkezéseit ezek is kötelesek beváltani.

* **Hogyan polemizálnak a Bácskában?** A Tisza—Duna közü bunyeváz országban gyönyörűen élnek az emberek. Nemesak a boritai pályán mutatnak föl legendás eredményeket, de bizony a gyalázkodás dolgában is, hogy úgy mondjuk elől lobog a bácskai zászló. Persze az odavaló újságoknak, ha érvényesülni akarnak, alkalmazkodni kell a befogott stílushoz, amelynek hangja országszerte ümeretes. Kedves példa rá az a kedélyes polémia, mely most folyik éppen a temperamentumos „Bácskai Hírlap” és a „Szabadka és Vidéke” című hetilap között. Ez az utóbb nevezett kis újság mérgesen megszidta a „B. H.”-ot, mert ebben *Dugovics* Titusz nevű katolikus újságíró magasztalta a reformátusokat. Többek között így fenyegetőzött:

Valóban itt az ideje kibontani újra az antiszemitizmus lobogó zászlaját.

Erre pedig a „B. H.” amolyan igazándi bácskai temperamentummal így felel többek közt:

„Hát higgye el a cikkirő, hogy nem zászló való a kezébe, hanem *lobogtassa a papzakácsnek alsó szoknyáját*, — ez a jelvény beleillik a piszkos kezébe és jól fog festeni a mosdatlan arcátlanságához, méltó lesz ahoz a gázsághoz, amelylyel itt e városban erőnek erejével felakarja dálni a vallásos türelmet, amelyet eddig aljas aknamunkát végző társai már többször megbolygatni igyekeztek. Ilyen veszett kutyáktól nem fél senki, — ilyen hitvány istencsalókat már évszázadokkal ezelőtt kitudtak a becsületes emberek sorából. Kárörömmel biztat ez a rendbontó gazember, hogy a „keresztthadjáratot” indítson a társadalom a zsidók ellen. Vajjon ki fog ennek a baromnak felülni, — vajjon van-e ember a városban, aki nem fogja leköpní ezt az alakot, ha szeme elé kerül?”

Mondja valaki, hogy a bácskai újságok nem gondoskodnak lelklismeretesen róla, hogy olvasóiknak meg legyen a nyári gyönyörűségük. Hajh, szép is lehet az élet ott Bácskában! . . .

* **Az „Ébresztő.”** *Tóth József* körösladányi ev. refl. lelkész az *Ébredés* szerkesztője értesítést küldött be hozzánk, melyben arról tudatja előfizetőit, hogy a apját eddigi kiadójától — *Eperjessy István* könyvkereskedőtől visszavette és most saját kiadásában fog megjelenni.

* **Munkások biztosítása.** Az országos gazdasági munkás és cseléd-segély pénztár központi igazgatósága nevében gróf *Keglevich Gábor* elnök és dr. *Fáy Gy.* igazgató aláírásával hirdetményt tett közzé, melyben a gazdasági cselédek biztosítására szólítja fel a gazdákat, illetőleg a géptulajdonosokat. Egy kötelező törvényezik van ugyanis erre vonatkozólag, a mely megszabja, hogy a cséplőgépek körül munkát teljesítő egyéneket a gazda baleset ellen biztosítani tartozik. A hirdetmény arra is figyelmezteti a gazdákat, hogy a munkásait akkor is biztosíthatja, ha előre nem is tudja a nevöket. A díjak lefizetése után név megjelölése nélkül is felveszi a községi előjáróság vagy a városi tanács a biztosítást.

* **A székely-társaság gyűlése.** A *debreczeni* székely-társaság választmánya — mint értesülünk — vasárnap, f. hó 27-én délelőtt 11 órakor a Jogász- és Tisztviselő-Kör helyiségében rendes gyűlést tart. A választmányi tagokat ez uton is megjelenésre kéri az elnökség.

* **A kánikula.** A milyen abnormis a tél és tavaszi időjárás, méltó folytatása a nyár. Pár napig a forróság elől menekülünk, aztán egy-egy záporral annyira lehül a levegő, hogy a felöltöt keressük elő. Pedig már beköszöntött a kánikula is. Ez a forró időszak *Magdolna* napján, július 22-én kezdődött s augusztus 24-ig *Bertalan* napig tart. Meteor, a híres szegedi időpoéta különben a legközelebb várható időjárásra vonatkozóan ezt a jóslatát teszi közzé: Legközelebbi esomépoint a 27—28-iki, a hol két ellentétes hatás: a meleg és hideg, a tűz és a jég fog befolyást gyakorolni légkörünkre amennyiben a *Vénus* és *Neptunus* kerülnek együtt állásba egymással, a minek folytán e esomépoint hatása alatt igen változatos időre lehetünk elkészülve, a meleg azonban még mindig megtartja superamatióját. Augusztus eleje is változatos lesz.

x **A Savoly Thymol-fogkréme** a legjobbnak, leghatásosabbnak bizonyult a nagy világon. A ki kételkedik benne, tegyen egy próbarendelést s mindjárt tapasztalni fogja, hogy a *Savoly Thymol-fogkréme* kevés használat után a fogakat hófehérré teszi, a foggyökereket erősíti, odvasodástól, rozsdától megóvjaa s a fogfájás ellen is védelmezi. Kapható minden gyógyszerárban, jobb fűszerüzletben és droguériában.

* **Hangverseny.** *Hauer Bertalan* nagyvendéglőjében, az „*Angol Királynő*” kerthelyiségében ma este *Rácz Károlyék* zenekara hangversenyezik teleesen új, kitűnő műsorral.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET.

— (Beiratás a Színművészeti Akadémián.) Az Országos Színművészeti Akadémián, melynek igazgatója *Várad Antal* dr., az idei beiratás szeptember 15-én kezdődik. Az akadémiára csak azokat veszik fel, a kik 16 évesek elmúltak és megfelelő iskolai képzettséggel bírnak. A színészi pályára készülők felvételi vizsgát is tartoznak tenni. A felvételi vizsgálatok a beiratásokkal egy időben tartják meg az akadémia helyiségében.

SPORT.

Országos tornaverseny Békéscsabán. A Békéscsabai Torna-Egyesület augusztus 20-án országos tornaversenyt rendez. — Reggel: Országuti kerékpárverseny, kardvívóverseny, délután: százjardos síkfutás, kerékpárverseny, diszkodobás, nyújtó- és korlátverseny 400 méteres gátverseny, távolugrás, gerelyvetés, rudugrás és hosszútávu síkfutás lesz. A versenyen — mint értesülünk, számosan vesznek részt városunkból is.

TÁVIRATOK.

Szell miniszterelnök Ischlben.

Budapest, július 24. (*Saját tudósítónktól.*) *Szell Kálmán* miniszterelnök ma délután *Rátótról* Ischlbe utazott, hogy ő *Felsegének* a folyó ügyekről referáljon. A miniszterelnököt a király holnap délelőtt fogadja.

A csanádi püspök miniszter-vendégei.

Temesvár, július 24. (*Saját tudósítónktól.*) Az itteni csanádi püspöki aulában augusztus 10-re várják *Fejérvary báró* és *Wlassics miniszterek* látogatását a lábbadozó csanádi püspöknél: *Dessewffynél*.

Pusztító villámcsapások.

Szatmár, július 24. (*Saját tudósítónktól.*) Az utolsó zivataros napokban egymást érték a villámcsapások. Tegnapelőtt kétszer ütött le a villám a városban, tegnap pedig a villamos kocsiába csapott bele. Az egyik villamos kocsi a piacon átlott tele utasokkal, a kik jobbra a felhőszakadás elől menekültek fel, a midőn iszonyu csattanás rázkódatta meg a levegőt és a kocsiába csapott a villám. A kocsi nagyon összerongálta a mennykő, de az utasoknak a nagy ijedtségen kívül nem történt más bajuk. Azután egy másik villamos kocsinak a vezetőkébe ütött be a villám és ez a kocsi is összerongálódott. Ugyancsak tegnap délután történ, hogy mialatt a Szamoson készített két uszodában javában fürödtek, az egyik uszoda kosarába beleütött a villám, nem kis rémületére a fürdőzőknek. Ugyanakkor kint a vásártéren egy tehenet ütött agyon a villámcsapás.

Egy főherczeg — életveszélyben.

Trencsén, július 24. (*Saját tudósítónktól.*) *Frigyes főherczeg* balesetéről pótlólag a következőket jelentik: A főherczeg, pozsonyi hadtestparancsnok szerdán reggel 6 órától déli fél 12 óráig szemlét tartott a Trencsénben állomásozó 71. sz. cs. és kir. gyalogezred felett. A szemle befejeztével a főherczeg a pályaudvarhoz hajtatott. A főherczeg szalonkocsija már készen állott egy mellékvágányon. Esetleges eltolódások, szélvihar és hasonló eshetőségek ellen a kocsi hátulso kerekeihez fahasáb volt fektetve. Mikor a Budapestről délben 12 órakor érkező gyorsvonat közeledését jelezték, a főherczeg beszállott a szalonkocsiba és várta, hogy kocsiját a vonatához kapcsolják. A gyorsvonat a mellékvágányra tereltetvén át, folytonosan hátrálva, óvatosan közeledett a főherczeg kocsija felé, a melynek kerekei alól elfelejtették a fékező gerendát eltávolítani.

Az összeérés pillanatában a szalonkocsi nagyot zökkenve, hátulsó kerekeivel átugrott a fahasábon, a nehéz kocsi meg-ingott és annyira oldalt hajolt, hogy majdnem felborult. A közönség ijedten kiáltott fel, látva a komoly veszedelmet, a melyben a népszerű főherceg forog. Szerencsére nem történt semmi baj, a nehéz kocsi megtartotta egyensúlyát és ismét visszazökkent a vágányba. A főherceg a válságos helyzetben nyugodtan ülve maradt és a következő perczben a gyorsvonat már vágatva vitte Tátrafüreden nyaraló családjá körébe.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Agyonütött üzlettárs.

A kir. tábla ítélete.

Saját tudósítónktól.
Debreczen, július 24.

Érdekes ügyben hozott tegnap ítéletet a debreczeni kir. tábla. Halált okozó súlyos testi sértés büntette forgott szönyegen, még pedig egy igen komplikált eset keretében, amennyiben a vádlott tagadásával szemközt, magát a vádat esküsz az orvosi látlelet alapján lehetett tényállásként elfogadni. Pálinkás Ferencz alább következő okokból egy vas ruddal megütötte Bónyhaj Jánost, a ki három nap mulva meg is halt, a karján történt vérmérgezés következtében. Bónyhainak azonban a csipőjén is volt egy könnyebb természetű ütés. A kérdés most az, hogy Pálinkás Ferencz, a karján, vagy a csipőjén ütötte meg ellenfelét? Pálinkás esküdözött égre-földre, hogy a csipőjére ütött az elhalt embernek de sem az állítás mellett, sem ellene bizonyítékok nem merültek fel.

A két család egy házban lakott az Eötvös utcán az 1900-ik évben. Pálinkás Ferencz kovács, az elhalt Bónyhaj pedig kerékgyártó volt és így üzleti összeköttetésben álltak egymással, amellet, hogy Bónyhaj János volt a házigazda. A két család azonban folytonos viszálykodásban élt egymással. Az asszonyok, a segédek két pártra oszlottak és a gyűlölködésnek nem volt se vége se hossza. Egy ízben Bónyhaj annyira feldühödött, hogy az udvaron meglátva Pálinkás feleségét, neki rontott és pofon ütötte.

Az asszony elpanaszolta a férjének, aki azonban nem szólt semmit egy darabig csak mintegy fél óra mulva né-

zett ki az udvarra. a hol Bónyhaj foglalatokodott. A megsértett férj hirtelen haragjában felkapott egy vaspálczát és Bónyhaj felé sujtott. Három nap mulva Bónyhaj meghalt. A debreczeni kir. törvényszék ez év január havában erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés miatt hat hónapi börtönre ítélte Pálinkás Ferenczet. A védő azonban felebbezett az ítélet ellen és így került tegnap a debreczeni kir. tábla elé. A kir. tábla Széll Farkas tanácselnök elnöklete alatt tárgyalta az ügyet. A közvádat Bószörményi József dr. főügyész helyettes képviselte, a védelmet pedig Ujlaki Géza dr. jeles fiatal ügyvéd látta el.

A védő a mellett érvelt, hogy nincs bebizonyítva, hogy a karján ütötte volna meg Pálinkás az elhalt embert és csak könnyű testi sértésben kérte vádlottat büntőnek kimondani. Ha ezt nem állapítaná meg a bíróság, úgy a „hozzátartozón okozott jogtalan bántalmazásból származó erős felindulást” fogadja el tényállás képen a kir. tábla. A bíróság a védelem álláspontjára helyezkedett és a törvényszék ítéletét megváltoztatva, 4 havi fogházra ítélte a vádlottat és a törvényszéken megítélt 2500 korona kártétést 1000 koronára szállította le. Az ügyész megnyugodott, a védő azonban felebbezett.

§ Hamis eskü. Papp Áronné egy somás perben tett esküje miatt ült tegnap a vádlottak padján a debreczeni kir. törvényszék előtt. Arany Lajos felesége kért kölesön pénzt Pappéktól, de az asszony meghalt és így perre került a dolog, mert a férj nem akarta elősmerni az adósságot. Papp Áronné esküt tett a vallomására, de később kiderült, hogy tévedés van a dologban, mert a férje megkapta már a pénzt. Hamis eskü ezimen vonták felelősségre, de kitünt, hogy jóhiszeműleg tett esküt, mire a törvényszék felmentette.

Zwack-féle

U m i k u m

legjobb gyomorerősítő likör
vörös keresztel.

kapható:

Czeplédy és Polgárnál.

IGLÓFÜRED

KLIMATIKUS GYÓGYHELY
ÉS GYÓGYFÜRDŐ

Szepesmegyében, Igló város határában, 580 m., a tenger színe fölött.

Évad, május 15-től október 1-ig.

NYARALOHELY,

MELEGFÜRDŐK,

Fenyő- és kádfürdők.

Napi szobaárak 1 k.-tól 8 koronáig. Heti szobaárak 7 k.-tól 38 koronáig.

PENSIO

Czélserüen berendezett hidegvizgyógyintézet.

Vasuti állomás IGLÓ (Kassa-Oderbergi vasut.) Bérkocsi- és társas-kocsi összeköttetés. Posta- és Távirdaállomás helybeu.

Felvilágosítással szolgál a fürdőgondnokság Iglófüreden.

853. v. k. szám.

1902.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1755.—2. 1902. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Bródy Fülöp részére. Guttman Vilmos ujkerti lakostól 76 kor. 47 fill. tőke, ennek esedékes százalékos kamatai és eddig összesen 67 kor. 66 fill. perköltség erejéig 1902. évi június hó 25 biróilag lefoglalt és 4000 koronára becsült egy cséplő gépből álló ingóságok 1902. évi augusztus hó 1-én délelőtt 8 órakor kezdetét veendő és B.-Ujvárosi határban, az Ujkertben megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1902. évi július hó 15-én.

Sugar Gyula
birói kiküldött.

Katonai ügyekben

ha törvényes jogezimen alapulnak, pl. reklamáció mint családfejtartó, öröklött mezőgazdaság birtokosai kivételes szabadságolások, kivételes nősülési engedélyek, önkéntesi, sorozási, utlevél, illetőségi és tisztii ügyekben a leglelküsemretesebben jár el, jogtanácsosa útján szerzi be a hozzá való okmányokat.

Katonai ügyvivőség.

Budapest, VIII., József-körut 22. szám.

Egyetlen nyilvános megbízható katonai iroda. Tessék a címre ügyelni s min. ezimű vállalatokkal össze nem téveszteni.

Balkénes iszapfürdő

lithimnos forrása.

Páratlan gyógyhatásu

VESE-, HÓLYAGBAJOK-nál
ÉS KÖSZVÉNYNÉL. o o o

Kénes, nemkülönben

o ritka gyógyerejü o

MOORFÜRDŐI

a legjobb eredménnyel használtatnak esuzos bántalmaknál o o o o és női bajoknál. o o o o

Villanyosfény- és vil-

lanyos vízfürdőiben,

továbbá hidegviz-

gyógyintézetében az

IDEGBAJOSOK ÉS

IDÜLT IZZADMÁNYOKBAN

szenvedők találnak

o o gyógyulást. o o

Teljes penzió (lakás, kénesfürdők

használata és étkezés) napi 5 koronától feljebb. Munkás sanatoriumban

(lakás, kénesfürdők használata és

étkezés) napi 2 koronáért. Egy re-

kesz lithimnos savanyuviz 25 és fél

o o literes üveggel 5 korona. o o o

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank

volt üzleti helyiségét képezett

nagy emeleti lakás erkélylyel

üzleti és irodai czélokra is igen alkalmas

kiadó.

Értekezhetni :

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bankban.

(Iparbank-udvar.)

Hirdetések (a „Szabadság“ politikai napilap számára)

jutányos áron felvételnek.

DEBRECZEN.

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dusan felszerelt

könyvnyomdáját,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva.

Csapó-utca 9.

LÁSZLÓ JÓZSEF könyvnyomdája.

Telefon 275.

De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készít mindennemű **egyszerű nyomtatványokat is** és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.

A papír gyári árban számítatik.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít.
Hirdetések a „SZABADSÁG“ című politikai napilapban a legolcsóbban számítva közvételnek.

Telefon 275.